

Hieruit volgt nu wel dat de veranderingen in den vaatwand, door stagnatie van het bloed veroorzaakt, een uittreden van eiwit in de kapsel van het vaatkluwen tengevolge heeft bij den kikvorsch, en het is, bij de tegenwoordige kennis, ook zeker niet al te gewaagd aan te nemen dat ook bij de zoogdieren menige albuminurie op verandering van den vaatwand berust. Maar wel schijnt het gewaagd met NUSSBAUM als bewezen aan te nemen dat albuminurie enkel en alleen door zulke veranderingen veroorzaakt kan worden. En nog minder zal men hem kunnen toegeven dat nu door zijn proeven een „algemeen bevredigend antwoord” gegeven is op de vraag waarom in normale urine geen eiwit wordt aangetroffen, tenzij men zich met hem bevredigd mocht gevoelen door zijn uitspraak: Im gesunden Organismus wird kein Eiweiss durch die Nieren ausgeschieden, weil der normale Glomerulus ihm den Durchtritt wehrt.”

C. A. PEKELHARING.

I N G E Z O N D E N S T U K .

NOG EENS EUCALYPTUS GLOBULUS.

Tot mijn leedwezen kwam mij eerst nu n°. 34 van het *Tijdschrift* onder de oogen. In dat nommer vermeldt Dr. HERMANIDES de door hem verkregen resultaten van verschillende proefnemingen en waarnemingen omtrent de werking van Eucalyptus Globulus. In genoemd opstel stelde ik zeer veel belang, omdat ik in 1873 met hetzelfde middel (wanneer ik dit zoo mag noemen) heb geëxperimenteerd en de bevindingen van Dr. HERMANIDES met de mijne 1) in vele opzichten niet overeenkomen.

En nu zou ik er vrede mede kunnen hebben dat de Heer HERMANIDES andere uitkomsten heeft verkregen als ik; maar waar HERMANIDES mij beschuldigt van onnauwkeurigheid en onzuiverheid in de genomen proeven, daar dien ik mij in elk geval te rechtvaardigen.

Al aanstonds moet ik beginnen met op te merken, dat HERMANIDES blijkbaar alleen het in de noot genoemd uittreksel uit mijn Proefschrift heeft geraadpleegd en niet de dissertatie zelve, die, het spreekt wel van zelf, op menig punt uitvoeriger is. In het excerpt geef ik slechts een zeer korte beschrijving van de verschillende proeven, zonder in détails te treden. Maar die kortheid in het bedoeld uittreksel is niet verkregen ten koste van de ware voorstelling der zaken.

Twee punten zijn er die Dr. HERMANIDES aanleiding geven mij te beschuldigen van onnauwkeurigheid. Ten eerste bespreekt HERMANIDES de geringe oplosbaarheid van eucalyptol in water (pag. 14 en 15 van mijne dissertatie

---

1) Zie mijne dissertatie: *Over de werking van Eucalyptus globulus*. Groningen SCHIERBEEK, 1873; een uittreksel daarvan is opgenomen in het *Archiv für Klinische Medicin*, 1874, VIstes Heft, XXIX.

zijn aan dat onderwerp gewijd): men kan het niet in voldoende mate in urine en andere waterachtige vloeistoffen, waarmede men wil experimenteeren, opgelost houden. Nu weet de Heer HERMANIDES niet op welke wijze ik bij mijne proeven de eucalyptol onder de vloeistoffen heb gemengd en oppert hij de mogelijkheid, dat de aetherische olie eenvoudig boven op de vloeistof heeft gedreven. Bij de vermelding der proeven omtrent de werking van eucalyptol op bacteriën-ontwikkeling zou ik eenvoudig over mijne wijze van experimenteeren hebben gezwegen!

Maar heeft dan HERMANIDES geheel over het hoofd gezien dat er bij de vermelding van die proef achter „1 gramm. p. gummi Arabici” in parenthesi gevoegd is: „um das zuzusetzende Oel suspendirt zu halten”. En, ook al had HERMANIDES in mijn opstel niet gelezen wat er tusschen haakjes staat; dan toch had hij zich moeten afvragen, waarom Arabische gom bij de vloeistoffen was gevoegd; bij eenig nadenken had hij dan wel het raadsel opgelost. Het was toch niet mijne bedoeling om de werking van Arabische gom op de putrefactie na te gaan.

Verder zou ik, volgens HERMANIDES, onnauwkeurig geweest zijn door onvermeld te laten of de fleschjes, die de te onderzoeken vloeistoffen bevatten, al of niet aan de vrije lucht waren blootgesteld.

Maar hoe heb ik het nu met den Heer HERMANIDES: was het zoo straks slechts hetgeen tusschen haakjes stond, dat door hem blijkbaar niet was gelezen — nu is het een geheele volzin, die niet in parenthesi staat, waarop zijne attentie niet is gevallen.

Bij de beschrijving toch van de straks aangehaalde proef vermeld ik uitdrukkelijk: „Die Stöpsel lagen nur lose den Fläschen auf, so dass Luft reichlich Zutreten konnte”.

Ziedaar, onder meer, de reden waarom ik HERMANIDES het regt ontzeg om te beweren dat ik zwijg over mijne wijze van experimenteeren. En wat het verschil in onze uitkomsten betreft: Prof. HUIZINGA en Prof. PLUGGE (de toenmalige assistent aan het Physiologisch Laboratorium) te Groningen, hebben zich herhaaldelijk van de uitkomsten mijner proefnemingen overtuigd.

Wanneer de Heer HERMANIDES bliken geeft van een slecht gezicht bij het lezen van mijn opstel en dat dit het geval is, meen ik te hebben aange-toond; dan is het ook zeer wel mogelijk dat, bij het speuren naar bacteriën zijn gezichtsveld eveneens is beneveld geweest of dat de „mouches volantes” hem parten hebben gespeeld.

Naschrift. Uit nommer 46 van het *Berliner Klinisch Wochenschrift*, dat ik zoo juist ontvang, zie ik in een verslag van de *Verhandlungen der Niederrheinischen Gesellschaft für Natur- und Heilkunde in Bonn* dat Prof. BINZ evenals ik, maar in tegenstelling met Dr. HERMANIDES, geene diapedese van witte bloedcellen gedurende 48 uren waarnam, wanneer hij het mesenterium van den kikvorsch op de door mij beschreven wijze aan Eucalyptol-dampen blootstelde.

Veendam, 1 November 1878.

Dr. w. MEES.